

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220201831
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8220201831.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlady Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: Advokátska kancelária Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: T. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, XXX XX F., o zaplatenie 172,25 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 4Csp/44/2020 -70 zo dňa 29.12.2020, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. nepriznal žalovanému voči žalobcovi právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka; § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 4, 5, § 54 ods. 1, 2, § 524, § 525, § 526 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“); § 1 ods. 2, § 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej „zákon o spotrebiteľských úveroch“); § 89 ods. 1, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ďalej len „ZoB“); § 132 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 § 262 ods. 1, § 290 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Skonštatoval, že Slovenská sporiteľňa a.s. (ďalej aj „banka“ alebo „postupca“) so žalovaným uzavrela dňa 11.05.2015 zmluvu označenú ako Zmluvu o Kreditnej karte, ktorého predmetom bolo poskytnutie spotrebiteľského revolvingového úveru na kreditnú kartu s celkovým úverovým rámcom 300,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v minimálnych splátkach po 15,- Eur mesačne vrátane poplatku uvedeného v tabuľkovej časti zmluvy pri ročnej percentuálnej miere nákladov 39,54 % a celkovej čiastke, ktorú mal ako spotrebiteľ zaplatiť v sume 357,59 Eur.

4. Listom zo dňa 15.04.2018 mal postupca vypovedať Zmluvu o kreditnej karte, č. kartového účtu XXXXXXXXXXXX a celkový úverový rámec k 23.04.2018 znížiť na nulu. Na základe výzvy zo dňa 16.12.2019 postupca žalovanému oznámil, že pohľadávka banky je splatná a žalovaný je v omeškaní s jej splácaním viac ako 3 mesiace. Výška splatnej pohľadávky k 16.12.2019 predstavuje 338,19 Eur. Ak dlžná suma uhradená nebude, pohľadávka bude postúpená tretej osobe. Listom z 31.03.2020 postupca žalovanému oznámil, že pohľadávku z kreditnej karty na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0223/2020/CE spolu s príslušenstvom postúpil dňa 24.03.2020 na žalobcu. Zaslanie týchto výziev a

oznámení banky (predovšetkým konkrétny deň ich zaslania) ani konkrétny deň ich doručenia žalobca v konaní netvrdil a žiadnym spôsobom ich doručovanie žalovanému ani nepreukazoval.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou (§ 290 CSP). Žalobca v predmetnom spore nepopieral postavenie žalovaného v ich zmluvnom vzťahu so Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako spotrebiteľa, ani spotrebiteľský charakter úveru.

6. Úver žalovanému bol poskytnutý bankou, ktorá úvery poskytuje na základe bankovej licencie. Vzhľadom na postavenie žalovaného ako spotrebiteľa súd prvej inštancie zisťoval, či obmedzenia pre postúpenie pohľadávky bankou na iný subjekt, navyiac v tomto prípade na subjekt nebankový nepozná zákon o bankách (zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorej úhrada je predmetom sporu (s poukazom na rozhodnutie NS SR zo dňa 28.01.2009 sp. zn. 1Cdo 76/2007). Súd prvej inštancie tak mal povinnosť vykonať aj ex offo súdnu kontrolu zmluvy o úvere, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a to napriek nečinnosti žalovaného, lebo pri spotrebiteľských zmluvných vzťahoch súd musí dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (viď. uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo 1/2012).

7. Poukázal na odklon rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 210/01, ktoré vyplýva napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo 49/2008 zo dňa 14.05.2008 ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 76/2007 zo dňa 28.01.2009, pričom ku správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 337/2012 -19 zo dňa 03.07.2012.

8. Súd prvej inštancie na podklade zisteného uviedol, že žalobca síce preukázal existenciu ním pripojených výziev Slovenskej sporiteľne, a.s. žalovanému na úhradu omeškaných splátok, resp. celého dlhu z čerpaného úveru, ako aj existenciu výpovede zo zmluvy o kartovom účte, avšak ani pri jednej z týchto ním doložených listín netvrdil a ani nepreukazoval dátum odoslania ktorejkoľvek z nich a ani dátum ich účinného doručenia žalovanému. Pre posúdenie dodržania lehoty 90 dní ustanovenej § 92 ods. 8 ZoB pred postúpením bankovej pohľadávky, je potrebné aj tvrdiť, kedy boli pripojené výzvy žalovanému postupom skutočne zasielané, a hlavne kedy boli tieto žalovanému doručené (alebo sa mali považovať za doručené), čo v danom prípade žalobca netvrdil, ani nepreukázal. Tak nie je možné dôjsť k bezpečnému záveru o tom, kedy začala žalovanému plynúť lehota 90 kalendárnych dní od skutočného upozornenia na jeho omeškanie, resp. či k takémuto upozorneniu (a k akému dňu) zo strany veriteľa vôbec došlo. Zo strany žalobcu teda neboli tvrdené a ani preukázané zákonom (konkrétne § 92 ods. 8 ZoB) vyžadované podmienky pre platné postúpenie bankovej pohľadávky, predovšetkým dodržanie lehoty 90 kalendárnych dní od upozornenia spotrebiteľa - klienta na omeškanie, ktorá je pre klienta určená na plnenie svojho dlhu, aby sa tak vyhol prípadnému postúpeniu takejto pohľadávky na iný nebankový subjekt.

9. V konaní sa tým nepreukázali podmienky platného postúpenia predmetnej pohľadávky na postupníka t.j. žalobcu, ktorý nie je bankou, a preto je právny úkon žalobcu a Slovenskej sporiteľne a.s. (t.j. zmluva o postúpení pohľadávok) s poukazom na § 39 OZ neplatný pre obchádzanie zákona (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/722/2015 z 10.08.2016, ako aj rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19 Co/50/2017 zo 17.08.2017, sp. zn. 7Co/7/2017 z 24.08.2017, sp. zn. 2Co/220/2016 z 30.08.2017, či sp. zn. 20Co/124/2016 z 28.09.2017). Za irelevantné je potrebné považovať, s akou sumou bol žalovaný v omeškaní, ak nebolo preukázané zaslanie a ani doručenie žalobcom predložených listín/výziev a ani uplynutie zákonom stanovenej lehoty na zaplatenie dlhu, za účelom možnosti splnenia dlhu pred jeho postúpením. Písomná výzva upravená v citovanom zákonom ustanovení (§ 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách) je totiž faktickým úkonom, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky na osobu, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu jej klienta, po uplynutí zákonom stanovenej lehoty 90 dní. V prípade, ak tento faktický úkon nebol preukázateľne vykonaný a doručený žalovanému, nemôže byť v tejto časti platná ani zmluva o postúpení, z ktorej žalobca odvodzuje svoju aktívnu legitímáciu a ktorú súd skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (viď rozsudok NS SR z 29.6.2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

10. Slovenská sporiteľňa, a.s. bola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku, ktorá je predmetom tohto sporu voči žalovanému na žalobcu len po tom, ak by bol klient napriek jej písomnej výzve, ktorá by bola doručená, nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu klienta. V prípade, že takéto predpoklady splnené neboli, bolo potrebné na takúto pohľadávku hľadieť ako na nepostupiteľnú, teda ako na pohľadávku ktorej postúpenie by bolo v priamom rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu by potom samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť bol povinný súd v konaní ex offa aj bez námietky žalovaného prihladiť (viď. rozsudok KS v Trnave sp. zn. 26Co/445/2015 zo dňa 19.4.2016).

11. Žalobca teda neunesol dôkazné bremeno preukázania postupiteľnosti (spôsobilosti na postúpenie) takejto pohľadávky Slovenskej sporiteľne, a.s., teda licencovaného subjektu oprávneného podľa zákona o bankách poskytovať spotrebiteľské úvery, na žalobcu, z ktorého by mu vzniklo právo vymáhať žalovanú pohľadávku. Súd prvej inštancie podporne poukázal i na výklad ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách Krajským súdom v Žiline v rozhodnutí sp. zn. 7Co/715/2015 z 24.02.2016, ktorý uvádza, že uvedené zákonné ustanovenie v prvej vete hovorí o tom, že ak bola doručená písomná výzva banky na úhradu dlžnej sumy, napriek ktorej však za obdobie dlhšie ako 90 kalendárnych dní túto dlžnú sumu dlžník neuhradí, môže banka pohľadávku postúpiť inej osobe, ktorá nie je bankou aj bez jeho súhlasu. Veta druhá hovorí o tom, že banka takéto právo nemôže uplatniť, ak by jej klient pred postúpením uhradil omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva. Banka však aj v prípade, že klient uhradí omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva, môže pohľadávku postúpiť v prípade, ak súčet všetkých omeškaní so splnením, čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke, alebo pobočke zahraničnej banky, presiahol jeden rok. Inými slovami povedané, banka musí najskôr klienta vyzvať na úhradu peňažného záväzku, s ktorým je v omeškaní, ak po tejto výzve dlhšie ako 90 kalendárnych dní klient neuhradí peňažný záväzok môže banka postúpiť pohľadávku aj na tretiu osobu, ktorá nie je bankou. V prípade, ak by aj po uplynutí 90 dní klient svoj peňažný záväzok, s ktorým je v omeškaní, uhradil, takto banka postupovať nemôže, ak však po uplynutí 90 dní klient svoj omeškaný peňažný záväzok uhradí, ale ide o peňažný záväzok, s ktorým je v omeškaní dlhšie ako 1 rok, môže banka aj napriek tejto úhrade pohľadávku postúpiť. Uvedené vyplýva aj z formulácie „napriek písomnej výzve...“, čo znamená, že najskôr musí byť vyhotovená a odoslaná písomná výzva a potom môže nastať situácia, že klient bude dlhšie ako 90 dní v omeškaní alebo nebude, teda táto okolnosť je až následná a od nej sa odvíja možnosť postúpiť pohľadávku na nebankový subjekt.

12. Na základe uvedeného, súd prvej inštancie žalobu voči žalovanému ako nedôvodnú zamietol. Pritom poukázal na rozhodovacia prax súdov NS SR (rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/26/20178 z 28.03.2018, sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24.04.2018), KS v Prešove, (rozhodnutia sp. zn. 9Co/114/2019 z 06.02.2020, sp. zn. 11Co/79/2019 z 12.06.2020, sp. zn. 13Co/109/2019 z 12.05.2020 a ďalšie).

13. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovaný mal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania, keďže žaloba bola zamietnutá. Nakoľko súd prvej inštancie so žalovaným nekonal, ani sa nevyjadril k žalobe, žiadne trovy mu v konaní nevznikli, a preto ich žalovanému nepriznal.

14. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. Namietal, že v konaní nebolo nariadené pojednávanie, hoci na to neboli splnené podmienky v zmysle § 297 CSP. V konaní bolo celkom nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ukladá, a teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. Bolo preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok, a to okrem iného aj výzvou zo dňa 15.04. 2018 označenou ako „Zníženie Celkového úverového rámca na nulu a výpoveď Zmluvy o kreditnej karte“ a výzvou zo dňa 16.12.2019. Keďže tieto skutkové tvrdenia neboli stranou popreté, v zmysle ust. 151 ods. 1 CSP ich je potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia. že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky i napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.06.2017 vo veci II. ÚS 796/2016 právomoc všeobecných súdov vykladať zákony nemožno chápať tak, že by boli oprávnené vykladané ustanovenie zákona fakticky novelizovať.

Išlo by totiž o porušenie ústavného princípu trojdelenia štátnej moci, z ktorého vyplýva, že právomoc meniť zákony patrí Národnej rade Slovenskej republiky ako orgánu zákonodarnej moci, nie teda súdom. Tvrdil, že ničím nepopiera, že v zmysle ust. § 295 CSP môže súd vykonať v spotrebiteľských sporoch aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, avšak v žiadnom prípade sa nestotožňuje so závermi súdu, v zmysle ktorých je faktické popretie skutkových tvrdení žalobcu (na ktoré je oprávnená len druhá strana sporu) vykonaním dôkazov, ktoré spotrebiteľ nenavrhol. Súd v danom prípade podľa názoru žalobcu prekročil svoje právomoci a porušil základnú zásadu nezávislosti a nestrannosti súdu, vyjadrenú v čl. 1 CSP tým, že aktívne, namiesto strany sporu, rozporoval skutkové tvrdenia žalobcu, čím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca tak mal za to, že v konaní preukázal aktívnu vecnú legitímáciu. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB žalobca v konaní preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB žalobca v konaní preukázal prílohou č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok a výzvami postupcu. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd žalobe vyhovie, alternatívne zrušíť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil troj odvolacieho konania vo výške 51,45 Eur.

15. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý súhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie.

16. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli odvolacieho súdu a na jeho webovej stránke dňa 14.01.2022 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

17. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanými nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 78/05).

18. Odvolací súd sa najprv vyporiadal s odvolacou námietkou žalobcu, že v dôsledku nenariadenia pojednávania vo veci, súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Podľa ust. § 177 ods. 1, 2 CSP súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať a) ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2.000,- Eur, b) strany s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia, c) to ustanovuje tento zákon.

20. Podľa ust. § 297 CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa, b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,- Eur.

21. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že súd prvej inštancie na prejednanie veci nenariadil pojednávanie, ale došlo k verejnemu vyhláseniu predmetného rozsudku dňa 29.12.2020, ktoré bolo vopred oznámené vyvesením na úradnej tabuli a webovej stránke súdu prvej inštancie dňa 22.12.2020.

22. Ustanovenie § 297 CSP zakotvuje výnimku zo zásady ústnosti v spotrebiteľských sporoch a upravuje procesné situácie, v ktorých nie je potrebné nariaďovať pojednávanie. Formulácia ust. § 297 písm. b) CSP korešponduje s § 177 ods. 2 písm. a) CSP, pričom ich spoločnými znakmi sú jednoduché právne posúdenie veci, nespornosť skutkových tvrdení strán a bagateľný cenový s rozdielnou výškou. Cieľom prvých dvoch znakov je, aby pojednávanie nebolo potrebné nariaďovať v zásade v takých sporoch, kde nie je potrebné dokazovanie a nie je nevyhnutné ústne pred súdom prejednávať argumenty strán, týkajúce sa právneho posúdenia veci.

23. Posúdiac predmetnú vec podľa vyššie citovaných procesných ustanovení odvolací súd zhodne s prvoinštančným dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky, aby v predmetnom spotrebiteľskom spore nebolo nevyhnutné na prejednanie sporu nariadiť pojednávanie. Keďže žalovaný nevyužil možnosť vo veci sa vyjadriť, v dôsledku čoho skutkové tvrdenia žalobcu obsiahnuté v žalobe nerozporoval, je potrebné uzavrieť, že skutkové tvrdenia strán neboli sporné. Zároveň bola splnená i ďalšia podmienka, že išlo o otázky jednoduchého právneho posúdenia veci, keďže išlo len o plnenie z bežnej spotrebiteľskej zmluvy, včítane posúdenia, či postúpenie bankovej pohľadávky je alebo nie je v súlade so zákonom, pričom nejde o posúdenie ojedinelé, ale hromadne sa opakujúce za obdobných zmluvných podmienok. To, že hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje zákonný limit 1.000,- Eur, keďže istina v danom prípade predstavuje sumu 172,25 Eur, je úplne nesporné.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky, aby súd prvej inštancie postupoval podľa procesného ust. § 297 písm. b) CSP a vo veci nenariadil pojednávanie, pričom realizoval verejné vyhlásenie rozsudku. Takýto postup súdu nemožno hodnotiť ako nesprávny, nedošlo ním k odňatiu procesných práv stranám, ani k porušeniu práva na spravodlivý proces. Táto odvolacia námietka žalobcu preto neobstojí.

25. V prejednávanej veci pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby nie je právne významné tvrdenie žalobcu, podľa ktorého súd prvej inštancie vzhľadom na to, že žalovaný počas konania nepoprel žiadne zo skutkových tvrdení žalobcu o tom, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bol pred postúpením opakovaně vyzvaný k úhrade omeškaných splátok úveru, mal tieto skutkové tvrdenia považovať za nesporné a z týchto tvrdení vychádzať, pretože neexistovali žiadne pochybnosti o ich pravdivosti.

26. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na § 295 CSP podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

27. Jedným zo základných nosných princípov rekonštrukcie civilného procesného práva je princíp procesnej zodpovednosti strán sporu. Podľa všeobecných ustanovení o konaní sa súd prísne spravuje dispozičným princípom, čo sa ďalej odzrkadľuje v princípe formálnej pravdy. Najprísnejšou sankciou za pasivitu strán v konaní, najmä za neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena, je strata sporu. Takéto nastavenie civilného procesu je však len veľmi ťažko zlučiteľné s jeho sociálnou funkciou v sporoch s ochranou slabšej strany. Ustanovenie § 295 CSP predstavuje jedno z kľúčových ustanovení prelamujúce dispozičný princíp v civilnom procese s cieľom poskytnúť spotrebiteľovi čo najväčšiu mieru ochrany jeho práv garantovaných hmotným právom.

28. Systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah. Vzhľadom na toto znevýhodnené postavenie článok 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora EÚ, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13/EHS dosiahnuť, SDEÚ viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. V tejto súvislosti Súdny dvor EÚ rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offo nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice a v prípade, že to tak je, posúdiť ex offo prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia. Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením.

29. Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex offa súdnej kontroly. Je síce pravdou, že SD EÚ zvýšil nároky na spotrebiteľov a na ich aktivitu (porov. rozsudok C-34/13 Kušionová), ale vo vzťahu k tomu, aby sa snažili a urobili viac pre to, aby sa vec dostala pred súd. Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru odvolacieho súdu je povinný ex offa reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 Smernice Rady 93/13/EHS.

30. Vykonávanie dôkazov aj bez návrhu by malo smerovať nielen k posúdeniu neprijateľnosti tých ustanovení spotrebiteľskej zmluvy alebo iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, na ktorých je založený nárok tvrdý v žalobe, ale malo by smerovať k posúdeniu všetkých okolností súvisiacich s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej spotrebiteľská zmluva závisí (porovnaj č. 4 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS).

31. Z citovanej judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že v spotrebiteľských sporoch je relativizovaná nielen dôkazná povinnosť spotrebiteľa, ale aj jeho povinnosť tvrdenia. Vnútroštátny súd totiž musí prihliadnuť na nekalú povahu spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu spotrebiteľa. Tak ako súd prvej inštancie, ktorý ex offa prihliadol na splnenie zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky, bez toho, aby musel žalovaný namietat predmetnú skutočnosť ako spornú.

32. Pri posúdení účinnosti postúpenia pohľadávky z pôvodného veriteľa (banky) na žalobcu (nebankový subjekt) a teda pri posúdení danosti aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, je potrebné v prvom rade zohľadniť jednako špecifický charakter zmluvných subjektov zmluvy o úvere na základe ktorej bola vzniknutá pohľadávka predmetom postúpenia a jednako potrebné zohľadniť aj špecifický charakter zmluvných subjektov zmluvy o postúpení pohľadávky. Jednotiacim znakom týchto dvoch vzťahov je, že ich subjektom bola v oboch prípadoch banka, t. j. subjekt ktorý poskytuje úvery na základe bankovej licencie, takže v danom prípade došlo k postúpeniu pohľadávky banky, ktorá mala v úverovom vzťahu voči žalovanému dominantnejšie postavenie a žalovaný v postavení spotrebiteľa mal v tomto vzťahu postavenie výrazne slabšej strany, ktoré musí byť vyvážené poskytnutím zvýšenej ochrany jeho práv aj z hľadiska zvýšenej kontroly splnenia všetkých zákonne deklarovovaných predpokladov na postúpenie takejto špecifickej, z nerovného vzťahu vznikajúcej pohľadávky (bankovej pohľadávky) prihliadnúc súčasne aj na to, že banka týmto svojim úkonom (postúpením pohľadávky) dostala žalovaného (spotrebiteľa) do právneho vzťahu s iným subjektom (s postupníkom), ktorého výber žalovaný nemal možnosť ovplyvniť, keďže v zmysle Občianskeho zákonníka na postúpenie pohľadávky inému subjektu nie je potrebný súhlas dlžníka (t.j. v danom prípade žalovaného).

33. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

34. Vo vzťahu k podmienkam platnosti postúpenia bankovej pohľadávky súd prvej inštancie správne poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR, konkrétne rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28. marca 2018. Najvyšší súd v týchto rozhodnutiach interpretoval ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ako zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky banky.

35. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

36. Ustanovením § 92 ods. 8 ZoB sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu („Toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky...“). Zákonné podmienky akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová

lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

37. Citované ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ako to naznačuje žalobca v odvolaní, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia ("...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť"), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie "Ochrana klientov a bankové tajomstvo". Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže.

38. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 ZoB, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému.

39. Z obsahu spisu a napokon i z obsahu samotného odvolania je zrejmé, že postupca nepostupoval v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB. Žalobca síce predložil list výzvu zo dňa 16.12.2019, ktorou oznámil žalovanému, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky a zároveň ho vyzval na úhradu dlžnej sumy, avšak jej zaslanie, ani doručenie žalovanému v spise nie je preukázané. Tým, že banka vyššie uvedenú listinu dlžníkovi nezaslala, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná, neposkytla mu dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke za účelom zotrvania s ňou vo vzťahu. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu zamietol.

40. Odkazom na Zbierku stanovísk NS a rozhodnutí súdov sr 1/2021 - R4/2021 odvolací súd poukazuje na zmluvnú prax v súvislosti s tzv. fikciou doručenia, že je potrebné poukázať na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil.

41. V zmysle judikatúry súdov vrátane európskeho súdu nie je nevyhnutné, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-NI; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku zo dňa 19.02.1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23.06.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

42. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil pretože správne rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

43. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nebola priznaná ich náhrada, a to aj s poukazom na čl. 17 základných princípov CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov konania proti neúspešnému žalobcovi. V odvolacom konaní si žalovaný trovy neuplatnil a neúspešný žalobca nemôže mať na nich nárok.

44. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (ust. § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).